

Factsheet

Datum

24 augustus 2017

Van

GGZ Nederland, [Marloes Jonkers](#)

Doorkiesnummer

8925

Onderwerp

Wet aanvullende bepalingen verwerking
persoonsgegevens in de zorg / Besluit
cliëntenrechten bij elektronische verwerking van
gegevens

Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg

Per 1 juli 2017 is de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg¹ (verder: de Wet) gedeeltelijk in werking getreden. Het betreft:

Artikel 15a, lid 1 De zorgaanbieder stelt gegevens van de patiënt slechts beschikbaar via een elektronisch uitwisselingssysteem, voor zover de zorgaanbieder heeft vastgesteld dat de patiënt daartoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven. Patiënt heeft recht om uitdrukkelijke toestemming te geven voor het beschikbaar stellen van diens gegevens via een elektronisch uitwisselingsysteem

Artikel 15c, lid 1 De zorgaanbieder geeft de patiënt informatie over zijn rechten bij elektronische gegevensuitwisseling, de wijze waarop hij zijn rechten kan uitoefenen en over de werking van het elektronisch uitwisselingssysteem dat voor de gegevensuitwisseling wordt gebruikt. Bij aansluiting van nieuwe categorieën zorgaanbieders en bij een anderszins substantiële wijziging van het elektronisch uitwisselingssysteem, informeert de zorgaanbieder de patiënt over deze wijziging en over de mogelijkheid om de gegeven toestemming, bedoeld in art. 15a, aan te passen of in te trekken.

Artikel 15f Verbod voor verzekeraars om elektronische uitwisselingssystemen voor zorgaanbieders te raadplegen. Zorgaanbieders die werkzaamheden verrichten als bedrijfsarts, verzekeringsarts, dan wel als keurend arts voor keuringen hebben geen toegang tot elektronische uitwisselingssystemen

Artikel 15g Tot het verlenen van toestemming om gegevens beschikbaar te stellen zijn bevoegd de wettelijke vertegenwoordiger van een meerderjarige wilsonbekwame patiënt en van patiënten onder de twaalf jaren. Voor patiënten van 12 tot 16 jaar, geven patiënt en vertegenwoordiger samen toestemming, tenzij deze niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.

¹ voorheen: voorstel Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens (33509)

Artikel 15h De verantwoordelijke voor een elektronisch uitwisselingssysteem die vermoedt dat een zorgverzekeraar het verbod van art. 15f overtreedt, doet daarvan mededeling aan de zorgautoriteit, bedoeld in de Wet marktordening gezondheidszorg.

Artikel 15i Indien een zorgverlener wordt veroordeeld voor het plegen van een van de in de artikelen 138ab of 272 van het Wetboek van Strafrecht omschreven misdrijven (computervredebreuk en schending van beroepsgeheim), kan hij, indien het feit met betrekking tot patiëntgegevens is begaan, bij zijn veroordeling door de strafrechter van de uitoefening van zijn beroep worden ontzet.

Niet of na 3 jaar in werking

Artikel 15 b zal niet in werking treden en de overige artikelen per 1 juli 2020. Het gaat om de volgende artikelen:

- Artikel 15a, tweede lid: gespecificeerde toestemming;
- Artikel 15c, tweede lid: registratie van de gespecificeerde toestemming;
- Artikel 15d: elektronische inzage en afschrift;
- Artikel 15e: elektronisch afschrift van de logging.

Besluit elektronische gegevensverwerking door zorgaanbieders

Het Besluit ter uitvoering van bepaalde bepalingen in de Wet is nog niet in werking. Omdat in beide Kamers nog vragen zijn gesteld over de concept-AMvB is deze nog niet gepubliceerd. Naar verwachting wordt het Besluit op 1 januari 2018 van kracht, maar dat is nog niet zeker.

In het besluit staat in artikel 2:

1. De verantwoordelijke voor een elektronisch uitwisselingssysteem benoemt een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de wet.
2. Een instelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg die is aangesloten op een elektronisch uitwisselingssysteem, benoemt een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de wet.

De verantwoordelijke voor een elektronisch uitwisselingssysteem, dan wel de instelling die aangesloten is op een elektronisch uitwisselingssysteem, benoemt een FG. Een elektronisch uitwisselingssysteem is op grond van de Wet gebruik burgerservicenummer in de zorg: een systeem waarmee zorgaanbieders op elektronische wijze, dossiers, gedeelten van dossiers of gegevens uit dossiers voor andere zorgaanbieders raadpleegbaar kunnen maken, waaronder niet begrepen een systeem binnen een zorgaanbieder, voor het bijhouden van een elektronisch dossier.

Verplichte FG op 25 mei 2018

Let wel, als straks de Algemene Verordening Gegevensbescherming (op 25 mei 2018) geldt, zal een zorgaanbieder op grond van artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de AVG een FG moeten aanwijzen omdat hij op grote schaal een speciale categorie van gegevens als bedoeld in art. 9, eerste lid van de AVG verwerkt, namelijk gegevens betreffende de

gezondheid van betrokkenen. Vanaf dat moment maakt het dus niet meer uit of een zorgaanbieder al dan niet op een elektronisch uitwisselingssysteem is aangesloten. Maar zorgaanbieders doen er – alleen al gelet op de AVG – goed aan om het aanstellen van een FG te gaan realiseren. Daarbij kunnen meerdere zorgaanbieders zo mogelijk gebruik maken van één FG (zie art. 35, tweede lid, AVG).

Voorlopig advies GGZ Nederland

Hoewel het niet zeker is wanneer de verplichting tot het aanstellen van een FG ingaat, gaat deze verplichting onvermijdelijk volgend jaar gelden voor elke zorgaanbieder.

Dus: aan de slag!

Want uit de ervaringen van leden die al een FG hebben, is de aanstelling niet zo'n punt maar wel de positionering en de werkzaamheid van de FG binnen de eigen organisatie. Dat vergt organisatie, tijd en inzet.

VRAGEN uit de praktijk

1. Casus gedeelde gegevensschijf

Zorgaanbieder X deelt via een interne schijf patiëntgegevens met twee andere instellingen met wie hij samenwerkt (met toestemming van de betreffende patiënten), met als doel het doorverwijzen naar elkaar te vergemakkelijken. Valt dit onder de gestelde voorwaarde van elektronisch uitwisselingssysteem tussen zorgaanbieders en moet X een FG aanstellen?

Een met andere zorgaanbieders gedeelde gegevensschijf is mogelijk niet een elektronisch uitwisselingssysteem als de zorgaanbieders die de schijf gebruiken daarop alleen de dossiers van hun patiënten bijhouden en de andere zorgaanbieders die van de schijf gebruik maken, niet zonder tussenkomst van de zorgaanbieder die een bepaald dossier bijhoudt, in dat dossier mogen kijken. Dit is dus een grensgeval. Als zij aan de patiënten toestemming vragen de gegevens op deze plek op te slaan met het oog op het raadpleegbaar maken van deze gegevens door de andere zorgaanbieder op de schijf, dan is het een elektronisch uitwisselingssysteem volgens de definitie van de wet. Slaan de diverse zorgaanbieders slechts hun dossiers hierin op en wordt er geen toestemming gevraagd, dan mogen de andere zorgaanbieders nooit zonder toestemming van de patiënt een dossier inzien, en is het geen elektronisch uitwisselingssysteem.

2. Technische mogelijkheid van inzage door andere zorgaanbieders

Is de Wet van toepassing, m.a.w. is er sprake van een elektronisch uitwisselingssysteem bij slechts de aanwezigheid van de functionaliteit om gegevens uit dossier van patiënt raadpleegbaar te maken voor andere zorgaanbieders, of is dat pas als deze functionaliteit – op instellingsniveau- wordt geactiveerd?

Voor wat betreft de aanwezigheid van een functionaliteit; als de zorgverleners die met het systeem werken zelf de functionaliteit kunnen activeren, is het een elektronisch uitwisselingssysteem. Als de functionaliteit is ingebouwd maar niet werkt zolang die niet op

het niveau van de hele instelling door de ICT-dienst wordt ingeschakeld, dan is het tot dat moment van activeren geen elektronisch uitwisselingssysteem.

3. Is Zorgmail een elektronisch uitwisselingssysteem?

Een psychiater bij een ggz-instelling wisselt gegevens van een patiënt uit met de huisarts. Valt deze gegevensverwerking onder de Wet?

Voor het antwoord of Zorgmail al dan niet een elektronisch uitwisselingssysteem is, is relevant hoe de gegevens uit het dossier bij een zorgaanbieder, door een andere zorgaanbieder geraadpleegd kunnen worden. Met andere woorden, is er sprake van push-verkeer of van pull-verkeer?

Er is sprake van een elektronisch uitwisselingssysteem als er wordt gewerkt met pull-verkeer. Dat wil in dit geval zeggen: de huisarts kan zonder dat er nog een actieve handeling van de psychiater/ggz-instelling nodig is, in het dossier kijken of gegevens uit een dossier bij psychiater/ggz-instelling halen. In de definitie van “elektronisch uitwisselingssysteem” blijkt dat uit de woorden “voor andere zorgaanbieders raadpleegbaar kunnen maken”. Zorgmail valt niet onder deze definitie